
Meddelandeblad

Mottagare:

Nr 4/2011

Kommuner: nämnder med ansvar för verksamheter inom socialtjänsten och LSS, förvaltningschefer

Maj 2011

Landsting: nämnder med ansvar enligt LSS

Huvudmän för yrkesmässigt bedrivna enskilda verksamheter inom socialtjänsten och LSS

Statens institutionsstyrelse

Utförare av personlig assistans enligt SFB (t.o.m. 2010-12-31 LASS)

Nya bestämmelser om lex Sarah den 1 juli 2011

Den 1 juli 2011 träder nya bestämmelser om lex Sarah i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, i kraft. För de verksamheter som omfattas av nu gällande bestämmelser om lex Sarah, nämligen omsorger om äldre personer och personer med funktionshinder enligt SoL och verksamheter enligt LSS, kommer de nya bestämmelserna att medföra omfattande förändringar. De nya bestämmelserna om lex Sarah får också ett större tillämpningsområde och ska tillämpas inom hela socialtjänsten samt i verksamhet vid Statens institutionsstyrelse.

Meddelandebladet bygger i huvudsak på regeringens proposition 2009/10:131 *Lex Sarah och socialtjänsten – förslag till vissa förändringar*. Propositionen finns tillgänglig på regeringens hemsida för både nedladdning och beställning.

Förändringarna

Förändringarna kan sammanfattas enligt följande:

- Bestämmelserna om lex Sarah utvidgas till att omfatta hela socialtjänsten samt all verksamhet vid Statens institutionsstyrelse. Bestämmelserna i SoL kommer förutom i omsorger om äldre personer och personer med funktionshinder även att gälla inom det som ibland benämns individ- och familjeomsorg inklusive verksamhet inom familjerättens område. Utvidgningen innebär även att bestämmelserna om lex Sarah ska tillämpas i verksamheter enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

- Lex Sarah kommer att ha samma utformning i SoL och LSS.
- Lex Sarah kommer att ha en utformning som liknar motsvarande bestämmelser i patientsäkerhetslagen (2010:659) om hälso- och sjukvårdspersonalens skyldighet att rapportera vårdskador och vårdgivarens skyldighet att anmäla allvarliga vårdskador (lex Maria). Det kommer dock att finnas skillnader mellan lex Sarah och lex Maria.
- Lex Sarah kommer att få en tydligare koppling till god kvalitet och det systematiska kvalitetsarbete som kommuner och enskilda verksamheter ska bedriva.
- Anställda m.fl. som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och i verksamhet enligt LSS blir skyldiga att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden.
- Rapporten ska lämnas till den som bedriver en verksamhet, dvs. till
  - nämnden i en kommunal verksamhet,
  - ledningen vid Statens institutionsstyrelse
  - huvudmannen för en yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet (bolag, stiftelse, kooperativ eller förening).
- De som ska ta emot rapporter om missförhållanden eller risker för missförhållanden kommer att vara skyldiga att informera anställda m.fl. om rapporterings-skyldigheten.
- Skyldigheten att utreda och dokumentera samt avhjälpa och undanröja ett missförhållande eller risk för ett missförhållande lagregleras.
- Om utredningen visar att det var ett allvarligt missförhållande eller risk för ett allvarligt missförhållande ska den som bedriver verksamheten anmäla det till Socialstyrelsen. Det gäller oavsett om det allvarliga missförhållandet har avhjulpts eller inte.

Sedan den 1 januari 2011, när Socialförsäkringsbalken (2010:110), SFB, trädde i kraft, omfattas även sådan personlig assistans, som utförs åt någon som har beviljats ersättning av Försäkringskassan enligt 51 kap. 2 § SFB av nuvarande bestämmelser om lex Sarah i LSS. (T.o.m. den 31 december 2010 fattades besluten om assistansersättning enligt lagen [1993:389] om assistansersättning, LASS). Också de nya bestämmelserna om lex Sarah i LSS, som träder i kraft den 1 juli 2011, kommer att gälla vid utförande av personlig assistans enligt 51 kap. 2 § SFB.

Nya föreskrifter och allmänna råd

Socialstyrelsen kommer i början av juni 2011 att publicera nya föreskrifter och allmänna råd om lex Sarah, som ska träda i kraft den 1 juli 2011, dvs. samtidigt som lagändringarna. När de nya föreskrifterna och allmänna råden om lex Sarah träder i kraft kommer nu gällande föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:10) om tillämpningen av 14 kap. 2 § SoL och föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:11) om tillämpningen av 24 a § LSS att upphöra att gälla.

I samband med publiceringen av de nya föreskrifterna och allmänna råden kommer ytterligare information om lex Sarah att presenteras på Socialstyrelsens webbplats (www.socialstyrelsen.se).

Ny handbok

Under hösten 2011 kommer Socialstyrelsen att publicera en ny handbok om lex Sarah.

Referenser

Lagar och förordningar

SFS 1988:870	Lagen om vård av missbrukare i vissa fall
SFS 1990:52	Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga
SFS 1993:387	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
SFS 1993:389	Lagen om assistansersättning (Upphörde att gälla 2011-01-01)
SFS 2001:453	Socialtjänstlagen
SFS 2010:110	Socialförsäkringsbalken
SFS 2010:659	Patientsäkerhetslagen

Propositioner

Prop. 2008/09:160	Samordnad och tydlig tillsyn av socialtjänsten
Prop. 2008/09:200	Socialförsäkringsbalk
Prop. 2009/10:131	Lex Sarah och socialtjänsten – förslag om vissa förändringar
Prop. 2009/10:176	Personlig assistans och andra insatser – åtgärder för ökad kvalitet
Prop. 2009/10:210	Patientsäkerhet och tillsyn

SOU

SOU 2007:82	Samordnad och tydlig tillsyn av socialtjänsten
SOU 2008:77	Möjlighet att leva som andra – Ny lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Ds

Ds 2009:33	Förändringar i Lex Sarah-bestämmelsen m.m.
------------	--

Denna information (art nr 2011-5-10) kan laddas ner och beställas från Socialstyrelsens webbplats: www.socialstyrelsen.se/publikationer. Den kan även beställas från Socialstyrelsens kundtjänst, 120 88 Stockholm, fax 08-779 96 67.

Publicerad: www.socialstyrelsen.se, 2010